

זכריה ובמסכת תענית, קבענו גם תעניות ציבור כדי לציין אסונות אחרים. והרי שלוש דוגמאות:

בכ"ג בשבט, 18 בינואר 749, נתחוללה בארץ ישראל רעידת אדמה נוראה, שהרסה עד היסוד ערים רבות והרגה אלפי יהודים וערבים. בקטע גניזה של סידור ארץ ישראלי מופיעה הפיסקה הבאה:

ובכ"ג בשבט צום לארץ ישראל יקראוהו צום הרעש, משום שארץ ישראל רעשה ונפלו ממנה הרבה ערים. ומתו תחת החרבות חכמים וחסידים וצדיקים וסופרים ותלמידים ויונקים ועוללים ובחורים וחתנים וכלות ואנשים ונשים לאין שיעור ואין מספר ברוך דיין האמת (תרביץ כ"ט [תש"ך], עמ' 340).

בכ' בסיוון תתקל"א (26 במאי 1171), הועלו על המוקד שלושים ושניים יהודים בעיר בלויש (Blois) שבצרפת, בגלל עלילת דם, הראשונה ביבשת אירופה. רבי אפרים בן יעקב מבין (1132-1200 בקירוב) מתאר את המאורע הטרגי הזה בכרוניקה שלו "ספר זכירה". הוא מסיים את עדותו בפיסקה הבאה:

הרביעי בשבת, עשרים בסיון ד"א [=ד' אלפים] ותתקל"א, קיבלוהו כל קהילות צרפת ואיי הים ורינוס ליום ספד ותענית מרצון נפשם ובמצוות הגאון רבינו יעקב בן הרב ר' מאיר [=רבינו תם] אשר כתב אליהם ספרים והודיעם, כי ראוי הוא לקבעו צום לכל בני עמנו, וגדול יהיה הצום הזה, מצום גדליה בן אחיקם, "כי יום כפורים הוא" (ויקרא כ"ג:ח). זה לשון רבינו אשר כתב, וכן נכון וכן קיבלו היהודים (א"מ הברמן, ספר גזרות אשכנז וצרפת, ירושלים, תש"ו, עמ' קכ"ו).